

Η τέχνη ως φωνή του ανθρώπου και ο ρόλος μας να ακούμε

Η τέχνη δεν είναι απλώς χρώμα σε καμβά, δεν είναι μόνο σχήματα και υφές. Είναι τρόπος έκφρασης, είναι γλώσσα. Και για κάποιους ανθρώπους, είναι η μοναδική γλώσσα που έχουν για να επικοινωνήσουν με τον κόσμο. Αυτό αποτυπώνεται με τον πιο ηχηρό και ταυτόχρονα συγκινητικό τρόπο στην έκθεση “**Catch Me**” του **Νικόλα Κονταξή**, που φιλοξενείται στο **Ίδρυμα Βασίλη & Ελίζας Γουλανδρή**.

Ο Ελληνοαμερικανός καλλιτέχνης, που γεννήθηκε με όγκο στον εγκέφαλο και έχει αντιμετωπίσει από την ηλικία των 15 μόλις μηνών χιλιάδες επιληπτικές κρίσεις, εμπνέει με τη ζωγραφική του. Η μητέρα του, που όλα αυτά τα χρόνια βρίσκεται δίπλα του στον διαρκή του αγώνα, δήλωσε χαρακτηριστικά:

“Ο Νικόλας δεν μπορεί να μιλήσει με λόγια, αλλά μέσα από τα έργα του λέει όσα οι λέξεις συχνά αδυνατούν να εκφράσουν. Οι επιληπτικές κρίσεις του είναι μια υπενθύμιση για όλα όσα δεν μπορεί να ελέγξει. Αλλά η τέχνη του είναι το μέσο με το οποίο παίρνει πίσω τον έλεγχο.”

Η ιστορία του Νικόλα μας δείχνει ότι οι άνθρωποι με χρόνιες ή/και νευρολογικές παθήσεις δεν είναι απλώς οι ασθενείς τους. Είναι άνθρωποι με επιθυμίες, όνειρα, ανάγκες και ταλέντα. Συχνά, το ιατρικό σύστημα τους τοποθετεί σε ένα πλαίσιο παθητικότητας, αντιμετωπίζοντάς τους μόνο ως **λήπτες φροντίδας**. Ο όρος “ασθενής” συχνά συνοδεύεται από μια σειρά κλινικών δεδομένων, διαγνώσεων και θεραπευτικών προσεγγίσεων. Πίσω όμως από κάθε διάγνωση υπάρχει ένας άνθρωπος με μια **μοναδική ιστορία**, μια καθημερινότητα γεμάτη προκλήσεις, αλλά και μια βαθιά επιθυμία για ζωή. Η προσέγγισή μας ,ως επαγγελματίες υγείας, θα πρέπει να βασίζεται στη **συνεργασία και την κατανόηση** – να βλέπουμε τον άνθρωπο πίσω από την ασθένεια και να τον ενθαρρύνουμε να εκφράζεται με όποιον τρόπο μπορεί.

Η ενσυναίσθηση στην ιατρική κοινότητα δεν θα πρέπει να είναι πολυτέλεια αλλά θεμελιώδης ανάγκη.

Η έκθεση “Catch Me” είναι επίσης ένα ισχυρό παράδειγμα του πώς η τέχνη μπορεί να γίνει μέρος της θεραπευτικής διαδικασίας. Σε πολλές χώρες, **η θεραπεία μέσω τέχνης**

(art therapy) αποτελεί πλέον αναγνωρισμένη προσέγγιση για ασθενείς με νευρολογικές παθήσεις, αναπηρίες ή χρόνιες ασθένειες. Στην Ελλάδα, τέτοιες πρωτοβουλίες είναι ακόμη περιορισμένες, όμως η ιστορία του Νικόλα δείχνει ότι αξίζει να ενσωματωθούν περισσότεροι δημιουργικοί τρόποι προσέγγισης στην υγειονομική περίθαλψη.

Ο τίτλος της έκθεσης, “Catch Me”, είναι μια πρόσκληση αλλά και μια πρόκληση. **«Πιάσε με, δεξ με, αναγνώρισέ με»** – αυτό είναι το μήνυμα που στέλνει η τέχνη του Νικόλα. Στην παιδική του ηλικία η φράση «Πιάσε με» ήταν αυτή που έλεγε πριν από κάθε επιληπτική κρίση. Μας λέει «να είσαι εκεί όταν κάποιος κοιτάζει προς το μέρος σου, να έχεις τα αυτιά σου ανοιχτά στη δική του σιωπηλή φωνή».

Μέσα στην αίθουσα της έκθεσης, ανάμεσα στα δυναμικά, σχεδόν εκρηκτικά έργα του Νικόλα Κονταξή, στέκεται ένα αντικείμενο που δεν μοιάζει με τα υπόλοιπα: ένα **τραμπολίνο**. Όχι απλώς ένα εικαστικό εύρημα, αλλά ένα φορτισμένο σύμβολο ζωής, αγώνα. Το τραμπολίνο της πυροσβεστικής ήταν κάποτε εργαλείο διάσωσης. **Στα χέρια του Νικόλα, γίνεται σύμβολο ανθεκτικότητας, επιμονής σε στιγμές «ελεύθερης πτώσης».** Είναι η μετάβαση από το “πέφτω” στο “επιλέγω να πετάξω με ό,τι έχω.”

